

Č. j.: MPSV-2024/15328

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – zprostředkování náhradní rodinné péče

Dotaz ze dne 16. 1. 2024

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) obdrželo dne 16. 1. 2024 podání, které jste nazvala „Žádost o informace“. V podání uvádíte:

„měla bych zájem o informace týkající se zprostředkování náhradní rodinné péče. Existuje povinnost úřadu dítě zařadit do evidence pro zprostředkování, případně zda existují výjimky, kdy dítě nemusí zařadit a rovnou jde cestou sociálního zařízení z důvodu zdravotního postižení?

Pokud existuje nějaký metodický pokyn, který tuhle oblast upravuje, žádám o jeho zaslání v elektronické podobě.“

V závěru uvádíte, že o informace žádáte na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSPI“).

Nejprve Vás upozorňujeme na to, že podle § 2 odst. 4 ZSPI se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací, přesto Vám MPSV v rámci zásady dobré správy (§ 8 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů) sděluje následující obecné informace vytvořené věcně příslušným útvarům MPSV.

Předně je třeba uvést, že celou oblast zprostředkování náhradní rodinné péče upravuje především zákon 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění (dále jen „ZSPOD“), ten upravuje nejen zprostředkovávání náhradní rodinné péče, ale především upravuje povinnost orgánů sociálně právní ochrany dětí činit taková opatření, aby dítě mohlo setrvat v rodinném prostředí. Teprve po vyčerpání možností, které by mohly péči v rámci rodiny zaručit, je hledáno vhodné náhradní výchovné prostředí. ZSPOD je uspořádán tak, aby byla v rámci výchovy upřednostňována náhradní rodinná péče před péčí ústavní, protože z početných výzkumných šetření po celém světě vyplývá, že náhradní rodinná péče přináší benefity, které by ústavní výchova dítěti nezaručila. Zároveň tím reflektuje Úmluvu o právech dítěte, která jednotlivým státům, které ji ratifikovaly, takový postup ukládá. Stát tedy nese odpovědnost za ochranu zájmů takových dětí.

K samotnému zprostředkování náhradní rodinné péče je pak třeba uvést, že orgány sociálně-právní ochrany vyhledávají děti, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí, tyto děti jsou pak hlášeny orgány sociálně-právní ochrany jednotlivých obcí s rozšířenou působností (dále jen „OSPOD“) do evidence krajského úřadu (toto je upraveno ustanoveními ZSPOD: § 2 odst. 2, § 19a odst. 1, § 21, § 22, § 27 atp.). Nahlášení do evidence se dotýká všech dětí, které nemohou vyrůstat ve svém rodinném prostředí bez ohledu na jejich věk (0 až 18 let), zdravotní stav či sociální situaci, ani jiné faktory. Neexistuje tedy výjimka, která by vylučovala děti se zdravotním handicapem při zařazování do evidence dětí, kterým je třeba zprostředkovat náhradní rodinnou péči.

K celkové situaci je třeba podotknout, že ačkoli MPSV může konstatovat nezměrnou snahu pracovníků krajských úřadů při zprostředkování, samotné zprostředkování této

péče však není vždy úspěšné. Pro tzv. párování v rámci zprostředkování náhradní rodinné péče je totiž potřeba celá řada shod mezi potřebami dítěte a možnostmi žadatelů. Pěstounská péče v České republice je koncipována jako pomoc dítěti, proto jsou potřeby dítěte vždy prioritním faktorem pro proces párování. Mezi počtem žadatelů o pěstounskou péči, kteří jsou schopni a ochotni poskytnout svou péči dítěti se zdravotním postižením, a počtem dětí se zdravotním postižením v evidenci je rozdíl a není tak možné zajistit náhradní rodinnou péči pro všechny takové děti. I dítě, kterému se nepodařilo zprostředkovat náhradní rodinnou péči a je umístěno do zařízení, však nadále zůstává v evidenci krajského úřadu a je možné, že se během plynutí doby podaří vhodné pěstouny či osvojitele najít.

K Vašemu přímému dotazu, zda existuje nějaký metodický pokyn, který by umožňoval nezařazení dětí se zdravotním omezením do evidence dětí, kterým je třeba zprostředkovat náhradní rodinnou péči, je tedy možno odpovědět, že nikoliv, naopak přímo zákonná norma, tedy ZSPOD (přístupný například zde: [359/1999 Sb. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí \(zakonyprolidi.cz\)](#)), důrazně lpí na možnosti zprostředkovat náhradní rodinnou péči všem dětem bez rozdílu.

Pokud se Váš dotaz vztahuje k nějakému konkrétnímu dítěti, je možno se individuálně obrátit na příslušný krajský úřad či přímo na MPSV, a to na Oddělení koncepce SPOD a NRP.

.

S pozdravem